

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 29. kimovca 1882.

List 39.

Posvečevanje dni Gospodovih in telesno zdravje.

Bolj ko se dnevi Gospodovi skrunijo, več je beračev in več boleznen. To naj si zapomnijo mnogi ljubljanski štacunarji in vsi drugi, kateri svete dneve skrunijo! To ni le prepričanje vernih katoličanov, ampak tudi liberalcev. Poskušnja uči, da človek ne telesno in ne duhovno ne smé neprenehoma delati in moči natezati, ako hoče ostati zdrav in za delo zmožen; temuč med delavne dni mora redoma priti dan počivanja. In po mnogem opazovanji se je pokazalo, da po šestih delavnih je potreben en dan počitka, kakor Bog zapoveduje v stari in novi zavezi. To je vterjena misel tudi pri taci, ki nimajo ozira na božje razodenje. Kako pa se je zgodilo, da tudi nevérniki nedeljo zagovarjajo.

To je lahko spreumeti. Pokončá se precej šolske mladine s sušico, ako se noč in dan neprenehoma natezajo, in če še kaj časa dobijo, ga zatratijo še po kerčmah. Podobno se godi z mnogimi kmečkimi pobi, ki po dnevi delajo, o večerih pa čujejo in v nočeh po vaséh tulijo, kakor divje zveri. Sploh odkar se nedelja z delom ali z drugim djanjem oskrunjuje, se kažejo tudi nasledki te napake v velikem pri 10.000, pri 100.000 delavcih, pri celih rodovih. Medicinska statistika je sestavila o tem obširne premérjave, iz katerih je očitno, da s pogrešanjem nedeljskega počitka se razširjajo tako imenovane poklicne ali stanovske bolezni, delavna moč se usušuje in življenje se prikrajšuje.

Tudi se je skazalo, da stanov, ki ob nedeljah delajo, se kužne bolezni naj rajši primejo, kakor kolera, mačuh, in da jih najbolj veliko pomerje, ker utrujeni in izpiti organizem se otrovni bolezni naj manj ustavljati premore.

Zato imajo že obilno literaturo, v kateri se zdravniki brez razločka vérstva poganjajo za nedeljsko počivanje. Celó rudečkarji (socijal-demokrati) v Berlinu, ki so sicer brezbožniki, so ravno tako za to, da v nedeljo bodi mir in počivanje.

Dr. Niemeyer v listu „Sontagsruhe“ pripoveduje to-le:

Pred več leti, predno so bile še železnice, so večki vozovi (tajselni) vlačili silovito blaga na stotine milj

daleč, ter so bili po 8—10 tednov na potu. Takrat so prijatli nedeljskega počitka z nasprotniki naredili stavo tako le: Dva voznika z enakim vozom, enako težo in enacimi konji naj en ponedeljek nastopita ravno tisto pot, nedeljski prijatelj s svojo živino naj v nedeljo počiva, drugi pa naj v nedeljo dalje vozi. Kteri bo prej prišel na svoj cilj?

Kaj je bil nasledek? Nasprotnik je bil prvo nedelo 3—4 milje dalj, kakor uni drugi, in tako dalje. Šesti teden pa je prijatelj nedelje družega pretékel in s svojimi nesterpinčenimi konji je došel o pravem času do svojega cilja; družega pregnani in omagujoči konji pa so dosegli cilj pozneje.

O francoskem rogovilstvu se je na Francoskem počivalo deseti, namesto sedmi dan. Niemeyer ima pričo o tem in rekel je ta človek: „V vsem desetmesečnem času ni bilo tudi ne enega mesca, v katerem bi bil imel tako dobre zasluzke kakor poznej in prej. V dušo vesel sem bil, ko so dekade šle po vodi in so naši stari tedni zopet prišli v navado. Nič drugač, kakor le nedelja — nedelja naj živi!“

General Ochsebein pripominja, da kalifornski zlatolovci v začetku nedelje niso praznovali, temuč so delali kakor druge dni. Vsled tega so ti ljudje kakor v kužni bolezni številno bolehal in umirali. To je bilo vzrok, da vsi zlatolovci, brez razločka vere, so se povernili k posvečevanju nedelje, in nato se je povernilo tudi prejšnje navadno zdravje.

Dr. pl. Mandach je l. 1879 na mednarodnem kongresu v Bernu med drugim povedal naslednjo poterjeno skušnjo: „Konji, ki so poprej vsaki dan vozove vlekli po deželi, so bili v 8—10 letih ob rabo; konj, ki pri težkem šestdnevem delu v nedeljo ima počitek, zderži 15—18 lét.“ —

V letih 1849 in 1850 je čez 50.000 ljudi korakalo po novi zemlji nad 2000 milj daleč proti Kaliforniji. Zarad varnost in brambe zoper napade so potovali v skupinah po 500 do 1000 ljudi skupaj; eni so šli nepretergoma naprej, drugi so v nedeljah počivali. In potrdilo se je vselej, da spoštovavci nedelje so prišli več tednov poprej na svoj cilj in pa v boljšem, kakor uni, ki so hodili tudi o nedeljah.

Ne bilo bi napačno, ko bi n. pr. tudi na starem tergu ali kje drugje taki, ki so praznike in nedelje začeli oskrunjevati, primérili, če zdaj res bolje prodajajo,

če imajo več zaslužka na leto, več zdravih oseb in sploh blagoslova pri družini, odkar nedelj in praznikov več ne posvečujejo.

Pred nekterimi leti je neki anglešk časnik to-le povedal: „Anglež je v Parizu prašal kup delavcev: Od kod je to, da med vami ne vidim nobenega starčka, kakoršnih je vendar veliko v moji domovini, ki so vašega poklica? — O, so odgovorili vprašani, s 40 leti mi ravno dodelamo.“ — Ti ljudje nedelje nimajo.

Kaj ko bi kdo vprašal marsiktero vdovo v Ljubljani, ali koder so tovarne, delavnice in naprave, ki se vedno gibljejo: „Kako pa, da moža nimate, ko ste same dobro še pri letih?“ Ali bi ne dobil prevečkrat pojasnila, da mož, ki je že pred več leti umrl, je tudi ob nedeljah delal? Kakor veči naprave, tako so tudi mnogi bolj posamezni delavci, ki nedelje onečastujejo, nekaki prometavci, brizgavci po ulicah (kar se je videlo še o velikih praznikih), marsikteri rokodelci, čevljarji, krojači itd., da so potem še celó učenci in posli zadrževani pri obiskovanji božje službe, kar je k prvemu drugi velik greh, ki ubija božji blagoslov v družinah in občini.

Čudež mučencev v Tipazi.

Resnica katoliške vere je med drugimi dokazi potrjena tudi s čudeži, in sicer s čudeži, ki jih je delal naravnost Jezus sam, ko je bil na zemlji, pa tudi z drugimi neštevilnimi čudeži, ki jih je delal Bog po svetnikih. Zato je po pravici rečeno „mirabilis Deus in Sanctis suis — prečuden je Bog v svojih Svetnikih“. Nobena svetna dogodba ne od daleč nima taci in tolikih znamenj in dokazov resnice, kakor katoliška vera. Čudeži, ki so Jezusov nauk vterjevali pred 18 stoletji, so se vedno ponavljali v katoliški Cerkvi, in tudi ti so taki, ki jih nobena — tudi najbolj prekanjena zvižgača in hudobija — ne more utajiti. Priče tega so n. pr. mučenci v Tipazi, ki naj jih poznamjamo v naslednjih versticah.

Dandanes je prav veliko nemarnosti in pregréh zaradi slabovernosti, nevérnosti in brezvérstva. Kdor je bil morebiti slép ali pa vnémaren, naj bere naslednje dogodbe, ki so neutajljive in do globočine vterjene in čisto dopričane.

V afrikanskem mestu Tipazi (Tipasa) so o svojem času kralja Huneriha s silo hotli arijansko krivoverstvo v veljavo spraviti. Prebivalci so se tega ustrašili. Njih naj veči del je pobegnil na Španjsko; ubožniši so doma ostali, toda nobena stvar jih ni mogla zapeljati v krivo vero. Ariani so bili namreč v 4. stoletju grozno terdovratni krivoverci, ki so tajili Kristusovo božjo natoro in torej odrešenja niso pripisovali Bogú, ampak stvarjenemu bitju. Začetnik sam te krive vere, Arij, je bil Afrikanec, rojen v Aleksandriji, torej je skušal zapeljati tudi svoje rojake v tako hudobijo. Omenjeni prebivalci v Tipazi, kakor premnogi drugi, so pa z vso določnostjo spoznavali Jezusa kot Sinu Božjega, enega bitja z Očetom.

Kralj Hunerih jim je torej dal jezike do korenine iz gerla iztergati, in — tako grozovito izmučeni so nadalje govorili, kakor da bi se jim ne bilo čisto nič hudega zgodilo. Ako je pa to res, potlej pač ne bo kdo tajil, da tukaj je čudež, čegar začetnik je le Bog sam.

Zgodilo se je že sicer, pa prav redkokrat, da je kdo po zgubi nekolikega kosa jezika še govoril; toda med temi primérlejši in med dogodbo v Tipazi so taki razložki, da ni dopušeno od unih na te sklepati. To reč obravnava in razkazuje E. Barthe (Katoliška vera pred sodnikom umom, Mainz 1882), in tega se deržimo v pričujočem pisu.

Pred drugim tisti redki primérlejši niso zgodovinsko tako vterjeni, kakor dogodba v Tipazi. Zakaj dogodbo v Tipazi potrjuje šest pisateljev iz ravno tistega časa, ko se je godila; te priče so pisale na raznih krajih, v raznih letih, in vse te priče so mučene Tipazijane vidile in z njimi govorile. Ti šesteri soverstniki so: Viktor de Vita, cesar Justinijan, Enej iz Gaze, Prokopij, Comes Marcellia, in Viktor iz Tununuma.

Cesar Justinijan v svojem zakoniku čisto določno pravi: „Mi sami smo nekatere teh časti vrednih ljudi videli, kateri, potem ko jim je bil jezik do korenine odrezen, so nam ginljivo dopovedovali bolečine, ki so jih morali prestati.“ *) Ali se more kaj več po pameti zahtevati? — Enej z Gaze, spreobrnjeni novoplatonik, poganški modrijan, piše: „Jaz sam s svojimi očmi sem videl te ljudi; slišal sem jih jaz govoriti; in ker svojim ušesom nisem zaupal, sem se hotel prepričati s svojimi očmi; rekel sem jim odpreti usta, in tu sem vidil, da jim je bil pri korenini jezik odrezen. In v svojem začudovanji sem cenil za nezapopadljivo, ne da so zamogli govoriti, ampak že to, da so to neusmiljeno odrezovanje sploh preterpeti zamogli.“ (Dial. Theophrast. Eneja z Gaze.) Tudi Gibbon (veliki sovražnik vsega razodjenja) je prisiljen poterjati, da ta čudež z izterganimi jeziki se je dogodil na naj obširnišem in naj bolj pristopnem pozorišču sveta in da skoz več lét so vsi nevéрни imeli priložnost ga hoditi gledat. On pravi: „Vsi ti ljudje so za ta čudež pričali, nekaj kakor sploh znano dogodbo.“ (History of the decl. itd.)

Čudež v Tipazi ni posamezen in osebnosten; zgodil se je ob enem času, v enem mestu, pri znamenitem številu oseb, ki so skušili in prestali Hunerihovo trinoštvo.

Ako se je katerikrat namerilo, da je kdo govoril s pomanjkljivim jezikom, so bili to le nekteri več ali manj nepopolni glasi, kakoršne je kateri taci izustil le čez dolgo časa enkrat ali drugokrat, in še takrat s premnogim natezanjem. Pri Tipaških mučencih je bilo to vse drugač; le ti so nadalje govorili po odrezanem jeziku z ravno tisto lahkoto in popolnostjo, kakor poprej pred odrezanjem. To je delalo toliko zgledovanje, da je Enej Gazanski že tri dni po mučenju reč preiskoval, in takrat kako ozdravljenje po natorni poti še nikakor ni bilo mogoče.

Pri nobenem taci posameznih, ki so kake glasove stokali več ali manj redno, po tem, če jim je več ali manj jezika manjkalo, ni čisto pomanjkanje jezika tako dopričano, kakor pri Tipaških mučencih. Vsi verstniki, ki naznanjajo čudež v Tipazi, so v tem edini, da mučencem je bil jezik pri korenini odrezen. Ta dokaz je popolnoma veljaven in premagljiv, ker očitno je, da so mučenci potem ravno tako govorili, kakor poprej; sicer pa tudi vé sleherni, kako naj manjše poškodovanje jezika pri govorjenju velike skazo dela.

Pa še druga okolišina prav očitno priča za omenjeni čudež. Prokopij, prav trezen pisatelj namreč naznanja, da pri dveh tistih tako čudovito pomilostenih je čudež kar precej nehal in nista mogla več govoriti, ko sta bila storila neki greh zoper čistost.... Prokopij je bil spremljevalec Belizarjev po Perziji, Italiji in Afriki, senator in poglavar (prefekt) v Carigradu, mož tedaj, ki se mu po vsih okolišinah ne more pripisovati, da bi se bil komu dal oslepariti, ta mož je gotovo veljavna priča. Tedaj ne le nadaljevanje govorjenja brez jezika, ampak tudi jenjanje govorjenja po storjenem grehu je čudež, česar noben previdni ne bo tajil.

Vélika dogodba v Tipazi ima vso zgodovinsko gotovost in nikakor se ne dá po natorni poti pojasniti.

*) La religion chrétienne prouvée par un seul fait.

Tukaj se je v resnici zgodilo djanje zoper vse natorne postave in moči. Tukaj je pravi čudež, ki ga je le Bog sam zamogel storiti.

Tudi se ne more dvomiti, da Bog je ta čudež storil ravno v dokaz, da le katoliška vera je prava: Tipaški mučeniki so namreč te grozne bolečine morali le zato terpeti, ker so očitno pričali in spoznavali katoliško vero, da je Jezus Kristus pravi Bog; in prva raba, ki so jo skazovali po dodeljenem čudežu, je bila ta, da so z besedo Bogu dajali čast in hvalo. Čudež je pa dobival še večjo moč in je še bolj živo pričal resnico s tem, ker ni bil le enokratna prikazen, temuč stalno djanje, ktero je nekako videl takratni vesoljni svet kot priča. Marterniki so se namreč razkropili po vsih premoznih stranéh Afrike, ker bali so se nove togotе arijanskih Vandalov; bežali so v kraje, kjer jih besnost sovražnikov dosežati ni mogla.

Zato je učeni Baronij ta čudež po pravici imenoval strelo sv. Duha, ki se je slišala po vesoljnem svetu, in rekel, da ta čudež je na enaki stopinji, kakor vihar binkoštni dan. „Zakaj“, rekel je, „tukaj ni prašanje za eno ali dve priči, ampak za celo provincijo, ali veliko več, ne le za eno provincijo, ne samo za Afriko, ampak tudi za unkraj morske okrajine; ne ravna se za en dan, ne za eno leto, ampak skor za eno stoletje; zakaj terpel je dotlej, da je umerl zadnji na vse strani razperšenih mučencev. Poslednjič je Bog tako vravnal, da so vsi verstniški pisavci s svojo veljavo to dogodbo sami po enakem načinu poterdili, dasiravno so bili v razno-terih okolišinah in častéh.

Izlamsko-turška moč in leto 1882.

IV.

(Škenderbeg in sultan Murat.)

Murat zvê, kako ga je Jure Kastriotiê prekanil, se grozovito serdi in pošlje proti njemu 40.000 konjkov pod Ali-pašem. Ban Kastriotiê zoper njega zbere 15.000 junakov, 8000 konjkov med njimi. To se mu zdi zadosti, da Turka omaha s pomočjo Božjo in svojih vérnih Albancev. Imel je posebej dva sokola, na ktera se je zanašal; eden je bil njegov sinovec Ameža (od Turkov mu dano ime), sin njegovega brata poturčenca, Ameža pa se je bil dal kerstiti; drugi je bil stotnik Musa (Mozes) Arbanas. Dolga narodna popevka popisuje, kako je bil Jure zopet premagal in otepel Ali-pašata, vojvoda turškega. Murat je s svojimi veziri, pašati, agi, spahiji imel vojni svet, v katerem je grenko tožil zoper Jurja Škenderbega in prašal:

Ko (kdo) pogubi onu zmiju ljuto,
Il pogubi, il dovede živa;
Čestita êu njega učiniti,
Od Epira krunu darovati.

Oglasi se Ali-paša, da ga hoêe premagati. Pesem pravi dalje:

Kad je care njega razumio,
Silenu je vojsku sakupio,
Sve konjika, po izbor delija (viteze),
Silne vojske êetarjest iljâda.

S temi udari Ali-paša proti Epiru. Pa tudi Škenderbeg je bil pripravljen o pravem času in pred Krojo mestom je vojake štel, povelja dajal in junake oserêeval: Ne bojte se Turka, ker ima večjo vojsko; oni slavijo svojega „svetca“ Mohameda in vanj zaupajo, mi pa v lepo ime Jezusovo:

Nemojte se, bratjo, poplašiti,
Što je večje vojske u turaka;
Oni slave svoja Muhameda,
A mi lipo ime Isusovo.

Dva vojvoda je imel Škenderbeg skrita v „zeleni gori“, sam je pa Turke napadel; kadar so se bili že hudo topli in bili utrujeni, je Škenderbeg krila razmaknil, skrite kardela zaporedoma pritisnejo in udarijo na utrujene Turke. Ta nenadni napad turêine oplâši:

Kad tah vidi Kastriotiê Jure,
Svojoj vojsci krila razmaknuo,
Vranjaninu (eden vojvodov) pute otvorijo,
Pak udriše čili na umorne.
Tu se težka kârvca prolivaše,
Do neba se jadan glas êuvaše
Od velike jeke i jauka,
Turci zovu sveca Muhameda,
A kerstjani ime Isusovo.

V treh urah boja ljutega, peva pevec, je padlo 22.000 turških konjkov, 2000 jih je bilo zasužnjenih; Škenderbegovih pa je bilo padlo malo junakov in malo bilo tudi ranjenih. Ali-paša vidi, kako so mu turêini zginili in pobegne proti Carigradu. Jure ostane na bojišu, pokoplje junake, obeže rane ranjenim, potem gre na turške meje in Turke dalje strahuje.

Reêeno je bilo, da v 22 bitvah je bil Jure sreêen proti Turku; naj imenujemo še nektère. L. 1445 je bil samo s 3000 Albanci udaril na Turško. Murat ga hoêe v roke dobiti živega ali mertvega in zaêene proti njemu Feres-pašata, da na ga napade nenadoma. Kastriotiê pa je vedil njegov namen, pripravo in pota, in pričakal ga je v dolini z imenom „Mokra“, udari na njega iz zasêde ter 9000 (ali kakor piše Barlezio, 15.000) Turkov tako pobije, da jih le malo uteêe; med mertvimi je bil tudi Feres paša; ujel pa je živih 1000.

Sultan Murat zvê, kaj se je dogodilo in je silno serdit in žalosten. Zdaj zapové Mustafa-pašu, naj gre z vojsko v Albanijo, naj pleni in stori hudega, kolikor naj več more (tako pravi pesem). S 15.000 Turki gre Mustafa l. 1445 v gorenjo Albanijo in zaêne pleniti brez usmiljenja. Kastriotiê pa ga pretepe, poseka mu 5000 vojakov, še več rani in veliko vjame. Potem gre z vojsko v Turško, pleni in odpelje mnogo jetnikov in plena. (Opomba. Koliko je bilo v teh vojskah prav ali neprav, tega mi ne sodimo; povemo le, kar se je godilo. Tudi tega nam tukaj ne gre razloêevati, koliko je strogo zgodovinskega, ali vmêes tudi zgoli pesniškega, ter kje presiljenega. Vr.)

Po pobitju Feres-pašata, poje pesnik, kako se je sultan jezil in žalostil:

Kad je Murat razumio,
Da je njemu vojska izginula,
Od žalosti rusu (rudeêo) brado guli,
Gorko cvili i suze prolje.
Kada li se naplakao biše,
Sardito je Murat govorio:
Aranzado Skenderbeže Jure:
Oli glava moja, oli tvoja!

Vsled tacega govorjenja se oglasi Mustafa, da gre nad Škenderbega.

Pak govori caru êestitomu:
Daj mi vojske petnajest iljâda,
A evo ti tverdu viru dajem:
Porobit êu zemlju Arbaniju.
Dovest êu ti živu Skenderbega,
Ol dovesti, ol doniti glavu...
Govori mu Murat care silni:
Poslušaj me, virna slugo moja!

Ako misliš Epir porobiti,
Škenderbega živa uffatiti (vjeti);
Uzmi vojske petdeset iljada,
Jer ti neznaš, što su Arbanasi:
Udarit će jedan na stotinu.
A Skenderbega hoće na iljadu.

Nato se nasmeja paša in zopet zaterja, da bo Škenderbega poklical na „mejdan“ (dvoboj) ter mu bo glavo odsekal, naj vidiyo „turci i kaūri“, kako seka sablja Muštafova.

To govori, al Boga ne moli.
Veče skoči na konja viteza,
I povede svojo silnu vojsku,
Ter otidje k ravnoj Arbaniji,
Da pogubi Škenderbega bana,
Al je njemu loša (ukanljiva) srića bila.
Dočeka ga Arbanase bane
Na mejašu cara čestitoga
U busii (zasedi) u gori zelenoj.
Iz busije udari na Turke,
Ter ji siče po gori zelenoj.
Pet iljada glava odsikoše,
Malo manje živi' uffatiše.
Al uteče Falislav (hvalislav) Mustapa,
Brez puške i brez sablje britke...
Ej Mustapa, kamo tvoja fala (hvala)?
(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Slovesna tridnevnicca v frančiškanski cerkvi.) 2., 3. in 4. oktobra se bodo po vseh frančiškanskih cerkvah obhajale slovesne tridnevnicce v spomin sedemstoletnice od rojstva sv. Frančiška, ki je po svoji goreči ljubezni do Boga imenovan Serafinski. Sv. Oče papež Leon XIII so za te tridnevnicce podelili razne odpustke in privilegije. Brale se bodo po zadevnih cerkvah vse tri dni maše od sv. Frančiška. Kdorkoli se bo skesano spovedal in sv. obhajilo prejel ter skozi vse tri dni obiskoval frančiškansko cerkev in molil po namenu papeževem, zadobil bo popolnoma odpustek, ki se more tudi dušam v vicah v prid obrniti. — V praznik sv. Frančiška je tudi popolnoma odpustek za vse, ki se spovedó in sv. Rešnje Telo prejmejo ter v redovni cerkvi po namenu sv. Očeta molijo. Kdor frančiškansko cerkev obiše vse tri dni ter ondi moli v imenovani namen, zadobi tudi vsak dan enkrat nepopolnoma odpustek 7 lét.

V tukajšni frančiškanski cerkvi se bo ta tridnevnicca obhajala po sledečem redu: Vsak dan bo tiha sv. maša o 1/25, potem pridiga in po pridigi slovesna sv. maša z izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. Med slovesno sv. mašo bo tudi tiha maša pri stranskem altariji. — V ponedeljek in torek bo tudi ob 10 slovesna sveta maša, v praznik sv. Frančiška pa ob 9. — Popoldne ob 5 bo vse tri dni pridiga in potem litanije. Zadnji dan bo po litanijah tudi zahvalna pesem.

Iz Ljubljane. (Poklic v duhovski stan.) Nekteri mladenci komaj čakajo, da po doveršeni gimnaziji stopijo v semenišče za duhovski stan; drugi pa se bojé te naprave, kakor da bi jim bilo iti v ječo ali na vislice. Poklic je od Boga; mladeneč naj zanj goreče prosi. Pisano je tudi: „Si non es vocatus, fac ut voceris: ako nisi poklican, stori, da boš.“ Kteri si domišlja, da bo v družih stanovih kdo vé kako svobodo ali sladkosti vžival, naj pomisli: 1. da popolne zadovoljnosti ni v nobenem stanu na zemlji, najmanj pa tam, kamor kdo gre iz po-

čutnega poželenja; 2. da zatajevati se mora v vsakem stanu, kdor hoče zveličan biti; — po živinsko živeti nikomur in nikjer ni privoljeno. Znamnja poklica v duhovski stan pa so po Tappehornu in družih te-le: 1. Posebno nagnjenje k temu stanu, ki se kaže v tem, da mladeneč z veseljem hodi k božji službi, rad streže pri sv. maši in cerkvenih opravilih, celó v otročjih igrab, ki so na cerkvene reči obrnjene; ako molitve pobožno opravlja. 2. Začetok tistih čednost, ki so vsakemu duhovnu še posebej potrebne, namreč ljubezen do Boga in bližnjega, gorečnost za vero, čistost in vnemo za svete reči. Gotovo tudi lepi občutek za terpeče in zagrešeno človeštvo koristno delati. — Kdor pa je tako zabredel, da duhovski stan celó sovraži in druge od njega odvráču, taki naj le hitro pogleda v globoko brezno svoje duše in iše, da se iz njega izkoplje; zakaj če taki ostane, bo nesrečen v vsakem stanu. On bo imel tisti pekel, kakor ga je nedavno neka oseba popisala, rekoč: „Smejam se z družimi, dobre volje sem po zunanje; v sercu pa nikoli vesela nisem.“ — Ne obupa naj nobeden ne, kdor je dobre volje; tudi iz hudo zagrešenih so bili prav dobri mašniki, n. pr. sv. Avguštin.

Duhovski stan ni lahek stan; pa iz vestnega splovanja njegovih dolžnost izvira neko veselje, ki daleč prekosí vse veselja in naslednosti, ki jih posvetni ljudje menijo vživati.

Novomesto. (Obiskovanje duhovnij. Šole.) Naš dekan, mil. g. prošt Peter Urh, so koj po nastopu svojem obiskali in pregledali vse fare Novomeške dekanije. Visoko častiti gospod so bili povsodi slovesno sprejeti; s svojim, zares ljubeznjivim obnašanjem so se pa tudi povsodi kar precej prikupili.

Ker je bil, po ukazu v. č. škofijstva, prihod njihov v vsaki fari poprej naznanjen, se je povsodi zbralo zraven šolske mladine obilno odraslega ljudstva. Nektere farne cerkve so bile polne. — Po končani službi Božji je bil slovesni obhod po pokopališu z molitvami za ranjce. Po tem so mil. g. prošt sprejeli ključarje farne cerkve in njenih podružnic. Prav prijazno so se z njimi pogovarjali o cerkvenih zadevah. Skerbne može so pohvalili in jih k daljni vnemi za Božjo čast budili, sej snažnost in lepota cerkve kaže dobrega duha cele soseske, cele fare, so djali. Kjer je bilo kaj pomanjkljivega, so prijazno priporočali, naj se prej ko prej popravi ali preuredí, da so hiše Božje z vsem potrebnim zadostno preskerbijene. Ako je kateri g. župnik želel, da bi pogledali tudi ktero podružnico, so se v. č. g. prošt radi potrudili do cerkve, da bi, kar je mogoče, o stanji vseh cerkvá cele dekanije na tanko se prepričali!

Po tem so povsodi obiskali tudi šolo. Tu so urno pokazali, da so izversten katehet. S svojo priprosto ljubeznjivostjo so si serca otrok takó pridobili, da so otroci na vsa vprašanja lepo brez vse boječnosti odgovarjali. Ker radi — so se dolgo pri otrocih mudili. Vidi se, da nedolžna mladost jim je posebno pri sercu. Navadno so otroci tudi kaj brali in številili, ter so se v. č. gospod prepričali v vseh vednostih, kterih so se otroci naučili. — Slednjič so otrokom dajali zares prav očetovskih nauk. In ker so ti nauki prihajali iz sočutnega serca, so tudi globoko segali v mehka serca mile mladine. Bog jim poverni te lepe nauke, in daj tudi svoj blagoslov, da bi otroci po njih živeli! — Ko so otroci še ktero zapeli, so mil. g. prošt še veliko podobice med nje razdelili.

Vsegamogočni nam jih ohrani mnogo lét, da, vsi vneti za Božjo čast, v zveličanje naših duš veliko — veliko storijo!

Dubica, 24. kim. 1882. Okrevávam od težke bolezni groznice (merzlice), ki se je bila še z dvema dru-

zima sklenila ter me morila. Od 30. avgusta do male Gospodnje lečili in zdravili so me pod nadzorstvom doktorjev in se nisem čisto nič zavedel; pa groznica z eno boleznijo me je popustila, ter me muči še ena posebno s tim, da imam po ustih vse oteklo, ter zamorem uživati samo tekočine in mehke stvari na njih. Slabost pa je bila taka, da sem ležal tri tedne, kakor so me polagali. Zdaj, hvala Bogu, je bolje in danes sem, sicer težavno, vendar srečno zopet sv. mašo opravil po tolikem prestanku. Nič pa se ne čudim, da je bolezen enkrat zrojila, ako pomislim, da sem jeseni in po zimi stanoval v novi sobi, ki je bila okoli sv. Andreja še le malo ometana, toraj vsa vlažna, da so bile stene o Božiču lepo zelene od raznega semena, ki je v nesuhi malti ozelenelo. Od pomladi dalje, kar sem v Dubici, pa je moje stanovanje bosanska kučica brez poda, kar ilovica je nekoliko terše nabita; zraven tega bila je ta soba jeseni pri povodnji polna vode; odzgor in poverhu se je osušila, ali v dnu je še vse mokro, toraj vedno polna vlage, zdravju toliko škodljive.

Upam, da se mi bode stanovanje do adventa spremenilo ter bom dobil suho in toplo sobo.

Več kakor še stanovanje obdolžujem pa bosansko hrano. Že se dogodi, da se dobi časi kaj, časi pa tudi nič — še za denar ne; ali večidel prav slabo napravljeno, da pogosto ni za uživanje. Zatoraj moram dobiti kranjskega kuharja.

Imel sem tri odbrane, o katerih sem mislil, da bi vsak rad prišel; ali dva imata veljavne vzroke, da zdaj ne moreta sem; tretjega, ki je bil voljan, mi je pa Bog k sebi vzel, da zdaj ne vem nobenega več. Imel bi hrano in stanovanje, po dogovoru tudi obleko, ali tudi ne, in dajal bi mu tudi še kaj plače, zopet po dogovoru, ali v denarjih, ali bi mu kupil zemlje na njegovo ime, ali pa v farovžu, ter bi bil potem do smerti v farovžu. Naučil se bo pa kuhanja in kar je še potrebno, mežnarije in nekoliko šivati v veleč. frančiškanskem samostanu v Kamniku; kdor bi imel veselje, naj gre, ako je blizo, ali naj piše, ako je dalje, velečast. gosp. Blažu Muhovcu, kaplanu v Kamniku, ter bo vse zvedel, kar želi. Ako kdo meni piše, se vé, da mu bom tudi rad odgovoril.

Gg. prijatelje pa in dobrotnike prosim, da se nekoliko ogledajo, ako bi zamogli dobiti takega kuharja, ter mu razložé, kako in kaj? morda se vendar dobi kateri, da bi prišel v Bosno. To so zdaj moje želje, ali mi jih bode spolnil Bog, tega pač ne vem.

Val. Lah.

Iz Št. Gola na Švicarskem, 7. kim. (Nekaj iz švicarskega življenja. Letina.) Letina ni naj boljši, ali vendar še do zadovoljnosti; slab je le korun (podzemljice), kateri ni zdrav in je sploh moker. Tako tudi gôri po Nemškem. Vino je tudi letos slabo pričakovati; zato je pa sadja toliko, da se vse drevje lomi, in že zdaj se prav dober hruškovec dobiva po 20 sentimov ali vaših 8 kr. liter. Živinske klaje je obilno in tudi dobre. Skoro za čudež pa ima ljudstvo to, da pri tolikem deževanju (13.—14. kim. je še sneževalo) vendar prihaja toliko tujcev iz vsih delov svetá in narodov, kolikor jih še nikoli ni bilo, in h koncu bo letos še prav dobra letina. Zato mora vsak Švajcar danes Bogu hvaležen biti, ko vsa dežela obhaja vesoljni spokorni praznik: „Eidgenössischer Buss- und Betttag“. Tù mora vse tiho biti, bodi si ktere vere koli; tudi kerčme so po večem delu kantonov do šestih zvečer zaperte in je kaznovan, kdor dá piti ali pije. Vstanovljen je ta praznik od tistega časa, ko je Švica postala sama za-se. Današnji dan se kmet kakor gospod v črno obleče, in veči del tudi s

visokimi klobuki na glavi in nališpani pridejo k Božji službi, pri kateri se večkrat stotisoče daruje in darovi se obernejo za občinske sirote in bolnišnice, za kar se tukaj dobro skerbí.

Iz Nazareta pri Banjaluki v Bosni, 21. kim. (Zahvala za darove. Šola redovnic presv. Kervi.) Čast Jezusovi Kervi!... Tisočkrat hvala za 35 gl. 50 kr., nam poslanih po č. Br. Cahariju. Le s slabimi molitvami smo zmožne dobroto povračevati; ljubi Bog pa bo na molitev drazih otročičev bogat povračevalec vsim blagim dobrotnikom...

Dovolite malo sporočilo o šolskih otrocih. Šola se je ravnokar začela; število sprejetih otrok skoraj naše moči presega; poživlja pa nas zaupanje v modro previdnost Božjo. Nekatere večih učenk smo že oddale v mestu pri katoliških družinah, in tam ne morejo prehaliti pridnosti in delavnosti teh gojenk. Po tem takem smemo vendar upati, da s pomočjo Božjo in s pripomočjo dobrotnih serc bodemo revnim zapušnim sirotam kaj dobrega storile po naši moči.

Živimo pa tukaj od dné do dné v zanašanji na previdnost Božjo. Primorane smo zdaj za živinico zidati novo podstrešje, ker sedanji hlév kima v grobljo.

Ponavljajoč preserčni „Bog-poverni!“ priporočam naš ubožni samostanček Vaši nadaljni blagovoljnosti...

Prehvaležna

S. Ana Kaspereth, začas. prednica.

Sreča nesreča.

Krasni pas sreberne vode,
Loge, njive, kinč ravnin,
V daljnem krogu temne gozde
Gledam željno z verh višin.

Hiša vabi velikanska
Me v središče vode tik,
Ogenj se brizgaje bliska,
Dimnik strelja ga navpik.

Up veseli se mi zbuja,
Zlate vidim že goré,
Peč topivna berž bo moja,
Svitli zlati v njej zoré.

Stopaj, hodi urno, noga,
Da me kdo ne prehti;
Ona za-me ni predraga,
Serce ve nasititi.

Velikanske so dvorane,
Strojev polno krog in krog,
Zveze umno so speljane,
Prazen c'lo ni še obok.

Tu se dalo bo živeti,
Sreča vsa si tu doma;
Človek tu ne more umreti,
Če le bistri um ima.

Peč topivno še pogledam,
Kúp pripravljen že imam,
Nade poln ko kúp odštevam, —
Oj! — zagerne me že plam.

Solze britke ni za mano,
Ne spomina blazega;
Si delijo s trudom zbrano,
Vsak želi še več blaga.

Sreča, res si goljufiva,
Nade delaš — pa ne daš;
Si za dušo pogubljiva,
Jo stopiš — peklu izdaš!

S—d—n.

Kako jo je bil neki brezvérec skupil!

Že se je včasih slišalo, da je kak zdravnik, ki je vero zapravljal, se norčeval, da ni duše, boje, ker je on ni našel, ko je kacega merliča razkosoval! Se vé, da v merliču je ni, pa tudi če živega človeka razkosuje, se mu duša ne more pokazati, ker duša je duh, ki se ne dá ne viditi, ne otipati in ne razkosati. Taki mož je zapeljivec in bedak, bodi si v tem ali tem stanu. Hvala Bogu pa, da imamo v vsih stanovih tudi prav modre može, ki jim duša in neumerjočnost ni prazna beseda.

Neki novopečen doktor medicine se je prav učnega in moškega delal s tem, češ, da človek ni nič drugega kakor živina, pes, konj, krava, svinja itd. Bil je ravno v neki veliki družbi in je zopet tako prismojene brusil. Vsa družba je bila razžaljena od zlobodranja tega brezvéreca, ki je človeka „popeseval“ in „posvinjeval“. Star njegov tovarš, močno priljubljen zdravnik, medicinalni svetnik, pa je širokoustneža pošteno izplačal. Rekel mu je: „Mladič, do zdaj sem vas vedno imenoval „gospod tovarš“ in ste tudi vi mene tako imenovali. In tisti, ktere jaz ozdravljam, po mojem prepričanju imajo dušo s pametjo in so ljudje, ne pa živine, vi pa terdite, da so živine, zato sebi prilastujem naslov „doktor“, vam pa pustim ime „živinozdravnik“, sej tisti, ki jih vi zdravite, so po vaši misli le „živine“ prav za prav! Prepovem tedaj, da bi me vi še kterikrat imenovali „tovarš“, živinski (pasji, svinjski) tovarš jaz nočem biti: ste me razumeli „gospod živinozdravnik“?“

Nisem vaju tako umazano jesti.

V eni prvih gostilnic v nekem mestu ob Renu je kosil mlad olikan mož. Gospodje, ki so sedeli z njim pri mizi, so pričeli nespodobno kvasiti in kvantati. Mladi poštenjak jih resno pogleda, toda umazani junaki še huje počenjajo. Mož mirno vstane, močno pozvoni ter pokliče gostilnika in pravi: „Gospod gostilnik, primoran sem vas nagovoriti, odkažite mi drugo sobo in tje mi prinesite jedi; tukaj ne morem jesti.“ Pri teh besedah ostro pogleda pričujoče blebeteče. Gostilnik začuden praša: „Kaj pa je, gospod?“ ... Odgovor: „Moram pri tem ostati, odkažite mi drug prostor; nimam navade tako umazano jesti.“ — Naj bi bil kdo méril nosove, ki so vedno daljši prihajali, ko je poštenu mladi gospod odhajal iz njihove nečedne družine! Morebiti se že davno ni zgodilo, kar se je zdaj vidilo: Sram jih je bilo.

Razgled po svetu.

Šolsko. „Schulzeitung“ za Bavarsko v Donauwörth u ima spis iz Češkega, ki je vreden, da ga nekoliko posnamemo. Spis naznanja, da v kratkem so imeli dva učiteljska shoda, češkega v Pilznu in „deutschümlskega“ v Reichenbergu in pravi: Kolik razloček med njima! Na shodu čeških učiteljev so bile reči dobro zadavajoče, mirne obravnave tehtnih stanovskih prašanj, dobrodejna resnoba v obravnavah, keršanske načela, pravi patriotizem in poštene avstrijske misli. Na reichenberškem shodu pa temu nasproti: smešno mnogobesedje,

nepriстойno politizovanje in nesterpno obnašanje do drugih narodnost in stanov. Naši zavednosti kakor učiteljev je prezoperno, da bi tukaj ošabno-nečimerne sklepe tega učiteljskega shoda ponavljali. „Christlich-pädagogiški Listi“ so o tem shodu obširno poročevali in zadosti je, ako tu postavimo sklepne besede. Glasé se: „Tako se je zveršil osmi splošni avstrijski „Lehrertag“. Imel je pečat brezpomnosti. — Nobene sloveče osebe iz liberalnega šotora ni bilo pričujoče. Govori so bili pusti in mnogotere zgoli ponavljane stare živéke. Iz osebnih pripoved posameznih vdeležnikov smemo sklepati, da veliko jih je odhajalo skoz in skoz nezadovoljnih. Marsiktera misel globoko iz serca pa se je razodela, ki je mnogim pripomogla k spregledanju.

Po skušnjah se nam važno, prav potrebno zdi, da naj tudi keršanski učitelji, pred vsimi kateheti, družbe snujejo, v kterih naj tudi oni obravnavajo to tako resno, tehtno šolsko reč in mladinsko odgojo s keršanskega stališa, naj delajo sklepe ter naj se med seboj navdušujejo za svoj tako važni poklic; ob kratkem, naj ne pustijo vedno svojih nasprotnikov govoriti, temuč sami naj vodstvo sprejmejo. Katoliško duhovstvo je po svoji splošni omiki in posebej kakor djanski odgojitelj mladine in ljudstva v prvem redu poklicano, za šolo krepko se pečati. Katoliško duhovstvo je na tisti stopinji olike, ktero je učiteljski shod v Reichenbergu zaznamnil za svoj vzor: ima namreč gimnazijске nauke, čversto pedagogiško omiko, djansko skušnjo..., in ne bilo bi torej prav, ako bi v boju za šolo skrajnih moči ne napélo. Veliko, upamo, da prav veliko število učiteljev se bo z veseljem naši reči pridružilo, ker ljudska šola le samo in edino na podlagi razodete vere zamore blagrena učna in odgojilna naprava biti.“

Tako piše verli bavarski šolski list, ki ima geslo: „Vse za Boga in z Bogom v korist mladine.“ Ena naj potrebnih pogojev k boljšemu pa je ta, da so učitelji sami v resnici verni in katoliški; zakaj „nemo dat, quod non habet“, nihče ne more dati, česar sam nima: noben učitelj ne more mladine primérno katoliško odgojevati, ako sam ni vterjen katoličan; nihče ne more mladini resno k zveličanju pomagati, ako sam tako ne živi, da bi sebe zveličal. Da se dober katoliški duh razširja v šole, imajo po Nemškem in drugod zraven drugih pomočkov tudi učiteljske duhovne vaje, o kakoršnih se večkrat bere. — Drugi spis, „Solnograd“, v ravno tem listu (št. 36) kaže, kolike so pomanjkljivosti tudi oziroma na učiteljsko osebstvo.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

2. vinotoka. (Začetek tridnevne po cerkvah sv. Frančiška Ser.) S. Julijan m. — 3. S. Evald. — 4. S. Frančišk Seraf — 5. S. Placid in tovarši. — 6. S. Brunon. — 7. S. Justina dev. — 8. Devetnajsta nedelja po Bink. S. Brigita.

Zahvale:

Št. 100. Imela sem hudo bolezen v očéh, pa z zupanjem sem opravljala devetdnevno v čast sv. Deodatu dvakrat zaporedoma, in kmalo se mi je začelo boljšati, ter so zdaj popolnoma zdrave. Zatoraj serčna zahvala Bogu in sv. Deodatu!

V Ljubljani, 25. kim. 1882.

T. M.

V molitev priporočni:

Dva mladenca za srečno volitev stanú prav živo priporočena N. lj. G., sv. Jožefu in sv. Deodatu. — Neka

gospá v hudih serčnih bolečinah za pomoč na priprošnje N. lj. G. in sv. Jožefa. — Terdoserčna oseba v veliki starosti za spreobrnjenje. — Družina v velikih hišnih potrebah.

Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, iz XXXVI. pogl.)

2. vinot. *Usmili se nas, o Bog vsih reči, in pokaži nam svetlobo svojega usmiljenja.* (Dober zdihljaj o sedanjem deževju za lepo vreme.)

3. *Poslji (o Bog) strah nad narode, kateri tebe ne išejo; da spoznajo, da ni Boga zunaj tebe, in da razglasujejo tvoje velike dela.*

4. *Ponavljaj znamenja, in delaj nove čudeže* (v sedanjosti jekleni terdovratnosti in brezvéstvi).

5. *Pospeši čas in se spomni konca, da bodo tvoje čudeže razglasili.* (Pospeši čas rešenja sv. Očeta; misli, da storiš konec trpljenju sv. Cerkve in ošabni prederznosti njenih sovražnikov.)

6. *Usmili se (o Bog) svojega ljudstva, ktero se po tebi imenuje.*

7. *Usmili se Jeruzalema, mesta svojega svetišča.* (Usmili se novega Jeruzalema, svoje Cerkve, in svojih svetiš, cevkev, da bi jih prederzni ne skrunili z nespodobnim obnašanjem.)

8. *Napolni Sijon s svojimi neizrekljivimi besedami, in svoje ljudstvo s svojo častjó.* (Napolni sv. Cerkev s svojimi častitljivimi nauki, s svojimi prerokbami, s svojimi obljubami.)

Listek za raznoterosti.

Geslo.

Ne za slavo, za dobiček,
Hočem pesmi svoje peti;
Ali ko gošav slaviček
V tiho noč jih žvergoleti.

Pesmi bodo mi zvonile
Tebi le na čast in slavo,
Gori se naravnost vile,
K tebi, Jezus! na višavo.

Saj sem jih učil se peti,
Ko sem, Jezus! te objemal,
In v ljubezni tej presveti
Se napajal, grel in vnemal.

Svet naj reče, kar mu drago,
To le prazna je igrača;
Če serce jih Tvoje blago
Sprejme, to je za-me plača!

† P. Herkulan.

Cerkvene molitve za lepo vreme.

Bog, ki te greh razžali in pokora potolaži; ozri se milostivo na prošnje k tebi kličejočega ljudstva, in šibe svoje jeze, ki smo jih s svojimi pregrehami zaslužili, milostno od nas odverni.

K tebi, o Gospod! kličejoče usliši, in dodeli nam, te prosimo, lepo vreme, da ker za svoje grehe po pravici terpimo, s pomočjo tvoje milosti tvojo dobroto občutimo.

Prosimo, vsegamogočni Bog, tvojo dobroto: ustavi nalive dežja in nam svoje jasno obličje pokaži. Po Go-

spodu našem Jezusu Kristusu, Sinu Tvojem, ki s teboj in sv. Duhom živi in kraljuje vekomaj. Amen. Oče naš, Češena Marija (petkrat).

Za bogoslovsko učiliše naj se oglašijo gg. bogoslovci 2. oktobra, ker 3. se prične redno poučevanje. *Predništvo knezo-škof. semeniša.*

V kn.-šk. semenišu so sprejeti: Jož. Kos iz Šmihela, Jož. Kramarič iz Radovice, Jan. Pavlič iz Kranja, Fr. Šušteršič z Glinca; (pogojno) J. Dolžan iz Križevca pri Terž., Anton Mali s spod. Tuhina, Gust. Šifrer iz Ljubljane, Kar. Zavodnik iz Žužemberka. Naslednjič so sprejeti še: Dolenec, Geiger, Kačar in Kunavar.

Preč. g. kan. dr. J. Gogola je postal kn.-šk. komisar za veroznanstvo in verske vaje na srednjih šolah. (G. kan. dr. pl. Pauker se je radovoljno odpovedal.)

Pregledovalca cerkvenih poštegov sta postala preč. gg. kanonika Frid. pl. Premmerstein in A. Zamejic; poslednji tudi izpraševalec iz veroznanstva za mestne in ljudske šole pri izpraševalni komisiji.

Preč. gosp. Anton Zupančič, profesor pastirstva, je postal kn.-šk. konzist. svetnik.

Č. g. Mih. Lazar gre za veroznanskega učitelja itd. na spodnjo gimnazijo v Kranj.

Č. g. dr. Janez Svetina, prefekt v Alojzijevešu, je postal veroznanski učenik na gornji gimnaziji v Ljubljani.

Novoizvoljeni župnik vipavski, preč. gosp. Matija Erjavec, je postal tudi ondotni dekan in knezo-škof. svetnik.

Križev pot za cerkev presv. Jezusovega Serca se dela v Monakovem v „Meyer-Müllerjevi dvorni umetni napravi“. Perva tabla (14. postaja) se vidi v katoliški bukvarni. Podobe so visoko vzbuknjeno delo, tedaj ne slikane, ampak vlite iz posebne, barvane tekočine, ki se zgosti v terdo maso in se lepo podajo, ter bodo občinstvu gotovo všeč. Posamezne table so po 118 gl.

† **G. Andrej Debevec**, spoštovani posestnik, brat r. Jožeta Debeveca in cerkveni ključar, je umrl 24. t. m. star 52 let. Obilna družina za njim žaluje. Bog mu daj večni mir.

† **Marija Babnik**, roj. Čukova, je umrla 25. t. m. v št. peterskem predmestju. Bog ji daj večni mir!

Demantno sv. mašo so preteklo nedeljo v Kamniku obhajali preč. gosp. Andrej Valand, ondotni beneficijar.

Iz Šmarjete, 22. kim. Preobilni dež nam dela obilno skerbi; grozdje gnjije, krompir mu pomaga in ozimine ne bomo mogli sejati, če kmalo ne jenja. (Po več očitnih in osebnih prošnjah, ss. mašah itd. je bilo tukaj nastalo lepo vreme; zdaj pa zopet dežuje: greh noče nikakor nehati, toraj tudi gerdo vreme ne.)

V Mariborsko semenišu je pristopilo 12 novincev v prvo leto, in 2 bogoslovca iz Gradca v drugo leto.

Očitna zahvala s tujega. Prosim vljudno, preč. g. vrednik, blagovolite natisniti naslednje verstice v prihodnjo štev. „Zg. Danice“.

Po tej poti mi bodi dovoljeno, preserčno hvalo izreči gg.: Jakopu Gros-u, župniku na Gorenjskem, in Lukežu Knificu, nadučitelju, za lepe nauke in trud, ki sem jih prejemal v svojih šolskih letih na glavni šoli v Černomlju na Dolenjskem. Posebna hvala g. J. Grosu za podporo v novomeški gimnaziji. Z veseljem se spominjam na tiste čase in lepe nauke teh blagih gospodov. Bog poverni! Pridejo mi zelo v korist tudi v daljavi od domovine. Bog daj, da bi mi bilo mogoče osebno se pri svojih dobrotnikih zahvaliti. Slava!

Krems ob Donavi, 12. sept. 1882.

Matija Jakša, c. kr. kanclist.

Za 700letnico sv. Franciške Serafijskega so sv. Oče papež Leon XIII dali prelepo encikliko do vseh škofov katoliške Cerkve. Govoré pa v nji o sv. Francišku in njegovem času ter povdarjajo, koliko je on storil za izboljšanje in vmirjenje takratnega človeštva, kako je ljudi v nemal in v novo povzdigoval k ljubezni do Boga in bližnjega. Sv. Oče želé, da naj bi tudi zdaj o njegovi 700letnici se tako zgodilo; hočejo pa, naj verniki še zlasti v ta namen molijo, da bi se Italija vernila od zmešnjave k miru in od spačenosti k čednosti in zveličanju.

Iz Travnika v Bosni imamo poročilo, da č. P. Verhovec je še v Zagrebu, ter iz Kranjske tam sam č. P. Aleksander Hofer. Drugi Slovenec je č. P. Slavič iz Štirske. — V Sarajevu dr. Jagatić vedno boleha. — Kakor je že znano, imajo oo. jezuiti v bosenskem Travniku šole in malo semenišče. Letos se prične prvi gimnazijski razred. Bog daj srečo!

Iz Rima, 19. kimovca. (—č.) Davi sem govoril za — (dva slovenska višja šolca, ki želita priti v Propagando) s kardinalom Simeonijem, prefektom „S. Congregationis de propaganda Fide“. Odgovoril mi je, da ju ne more sprejeti v „Collegium Urbanum“, kajti zdaj je v kolegiju dosto predosto gojencev proti temu, kolikor je dohodkov. (Bodi tukaj odgovor zadevnima gg., in morebiti tudi drugim pojasnilo o zadevah v Propagandi. Vr.)

Pet in dvajsetega tega mesca bode „konzistorij“ ter bodo sv. Oče imenovali dva kardinala: Monsignora Czaczkega v Parizu, Poljaka, in Monsg. Bianchi-a, nuncija v Madridu.

Prederzna noša pri otrocih. List z imenom „Sozial-Correspondenz“ ima pozora vreden spis zoper prederzno in nesramožljivo nošo pri otrocih, posebno družega spola. List pravi med drugim: „Že velikrat se je pričel boj zoper brezglavno, nečedno (nenravno) in nezdravo nošo pri otrocih, — velikrat zastonj, marsikterikrat pa vender tudi z vspéhom. Naj tedaj zopet prostor najdejo nekatere svari v varstvo otrok, najprej malih deklic, in z njimi vred v prid vsega mladega spola. Že več lét je, kar se je razširila šega čisto kratkih oblačilic pri malih deklicah... To ni samo ostudno viditi in je nezdravo — zaradi lahkega prehlajenja po zimih..., temuč naj hujše, kar se ženski mladosti zgoditi zamore, je to: občutek sramožljivosti se ne more zbuhati in vzgojiti, ali pa kjer se nahaja, ga umori ta gerda šega. — Tudi v družih ozirih se otroci včasih nespodobno oblačijo, ali pa obnašajo, igrajo, — otročji plesi itd. Ta reč se matera ne more nikoli dosti do serca gnati; ker: „Gorje človeku zavolj pohujšanja!“

Čudovito. „Daily Merkury“ naznanja iz Londona to-le dogodbo: 13. julija zvečer prihití lepo oblečen mož preplašen v vredniško pisarno (omenjenega lista) in popraša, če ni katic telegramov, ki bi naznanjali oficirje, ki so konec storili v Aleksandriji? Ko se mu pové, da skoz dan ni bilo nobenih dotičnih naznanil, je opraševalc med solzami v očéh povedal, zakaj da poprašuje: „Mati in žena častnika, ki je v Aleksandriji, po imenu Revington, ste v mraku trikrat zaporedoma slišali, kako je nepričujoči trikrat zaporedoma s prežlostnim glasom klical: „mati!“ in ste torej grozno prestrašeni.“ Kakor je imenovani list dalje zvedil, je pomorsko višje vodstvo naslednji dan Revington-ovi družini naznanilo, da tisto uro, ko so njegov glas slišali, je bil le ta v aleksandrijskih ulicah ustreljen.

Ravnokar sem bral, kako je duh, ki ni na telo navezan, v migljeju zdaj tū zdaj tam v nezmernih pro-

storih... Kaj pravijo vertoglavci brezvérci k tej neutajljivi dogodbi?

Kdaj je žetev po zemlji? V Avstraliji in po ondotnih otocih, po večem delu Čileje in po nekterih krajih Brazilije je žetev mesca januarja; v februarju pa je po vzhodni Indiji in se gredé dalje proti severu dokončá v sušcu. Mehiko, Egipt, Perzija, Sirija imajo žetev v aprilu; v mali Aziji, v Kini, na Japonskem, Tuniskem, Algierskem in Marokanskem, v Texas-u je mesca majnika; v Kaliforniji, Španiji, v Portugalu, v Siciliji in po nekterih okrajinah francoskih mesca junija; — drugod po Francoskem, po Avstrijskem, južnem Ruskem in v velikem delu zveznih ameriških držav je mesca julija; v avgustu jo ima Nemčija, Belgija, Nizozemsko, Dansko, novi Jork; v septembru Škocija, Švedija, Norvegija, naj večí del Kanade in Rusije; v poslednji po naj bolj severnih krajih in po Finiji je še le v oktobru. V novembru in decembru prav za prav ni nikjer na zemlji žetve.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Fr. Kadunec, duh. pom. v Kočevju, je postal administrator v Dragi; č. g. Jan. Hladnik, benef. v Lozicah, je postal kurat v Gočah. Prestavljeni so čč. gg.: Greg. Šlibar iz Kamnika v Smartno pri Kr., Fr. Mekinec iz Dola v Dob, G. Rot iz Logatca v Cirknico, sem. duhoven J. Lavrenčič v Logatec, P. Berčič iz Polhovega gradca v Kočevje.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Gospa Fr. Šupevec 5 gl. — Č. g. župnik Nik. Dolinar 2 gold. — Č. g. župnik G. Dornik 2 gl. — Preč. g. dekan M. Kožuh 5 gl. — Č. g. župnik M. Hočevár 5 gl. — Ana Jamnik križavec za 2 gld. 20 kr. — Č. g. mestni župnik Jan. Rozman 2 gl. — J. D. iz B. 1/2 tolarja. — G. Fr. Silvester 2 gl. — Č. g. župnik Mat. Tavčar 5 gl. — Č. g. Jož. Borštinar 3 gl. — Preblag dobitnik, „ker so tudi od onod nekteri sprejeti v dijaško kuhinjo“, 10 gld. — Marija St. 1 gld. — Č. g. stolni kaplan M. Šarabon 1 gld. — Dobrotnica K—ovka 2 gl.

Za pogorelce pri sv. Magdaleni nad Idrijo: Po č. g. župniku Bl. Šokliču iz Loke 24 gold. — Reteška fara 5 gold. — Iz Motnika po č. gosp. župniku Iv. Golobu 5 gold.

Za hišo katoliških rokodelskih pomočnikov v Ljubljani: Neimen. 1 gld.

Za redovnice presv. Kervi v Bosni: Č. gosp. Jak. Živkov 4 gl. 50 kr.

Za bulgarski katol. misijon v Adrianopolu: J. D. iz B. 1/2 vel. tolarja.

Za bratovščino Naše ljube Gospe presv. Serca: J. D. iz B. 1 tolar.

Za sv. Detinstvo: J. D. iz B. 1 tolar. — Po č. g. Val. Erženu iz Loke 12 gl. 64 kr. — Dve gospodičini 2 gl. — Oddali pri vodstvu: Č. g. Ant. Tramč 24 gl. 30 kr.; dekleta iz Šentlenarta 1 gl. 60 kr.; Ana Škofic 30 kr.; Ana Merzlikar 1 gl. 38 kr.; Marija Čemažar 1 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. J—z: To je kaj lepa in koristna misel, kajti številni taci, ki si sami ne morejo pomagati, še vedno narašča; Bog bodi velik plačevalec v sili!